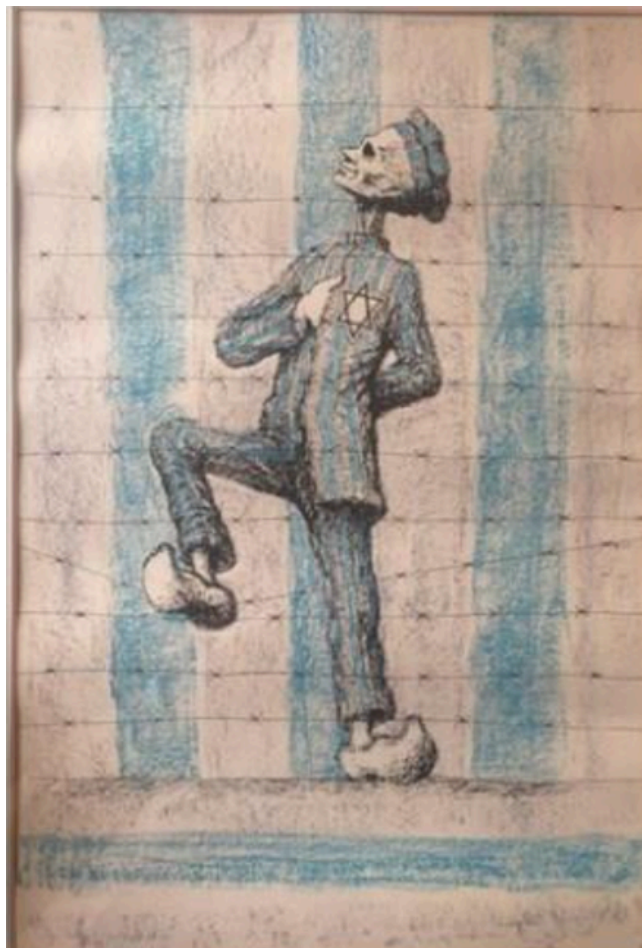

19 oktober 2026

**Openbrief van Institut Jonathas in reactie op “De gedachte van de dag”,
een opinieartikel van Raf Njotea, vast columnist bij De Standaard (8 oktober 2026).**

Al in 1967 werden de Joden bestempeld als: „een elitair, zelfverzekerd en... heerszuchtig volk” (De Gaulle).
De reactie van cartoonist Tim in *Le Monde* was vernietigend (3 december 1967)

Israël, de Jood onder de naties

*“De woorden en daden van de racistische, oorlogszuchtige
Israëlische regeringsleiders overtuigen de wereld er steeds meer
van dat Israël een schurkenstaat is die nooit een kans op slagen
had, nooit de nodige legitimiteit”*

Raf Njotea

Op 8 oktober 2026 koos *De Standaard* deze zin van Raf Njotea als «gedachte» van de dag: «*De woorden en daden van de racistische, oorlogszuchtige Israëlische regeringsleiders overtuigen de wereld er steeds meer van dat Israël een schurkenstaat is die nooit een kans op slagen had, nooit de nodige legitimiteit.*» De zin begint met kritiek op een regering, maar eindigt abrupt met het vonnis dat deze Staat nooit de nodige legitimiteit heeft gehad, en dus geen bestaansrecht heeft.

Zonder zelfs maar in te gaan op de foto waarmee het opiniestuk werd geïllustreerd - een ware karikatuur van de Jood, die aan zoveel andere doet denken - is de boodschap duidelijk. Israël heeft geen enkele legitimiteit en heeft die ook nooit gehad. Kortom, Israël moet worden vernietigd. Israël, en Israël alleen. Niemand leidt immers uit de misdaden van Poetin af dat Rusland nooit had mogen bestaan. Evenmin concludeert iemand uit de Belgische misdaden in Congo of uit de misdaden van de Nigerianen in Biafra destijds dat die staten vanaf hun ontstaan illegitiem waren. Een krant die beweert ruimte te bieden aan het debat, kiest dus als gedachte van de dag voor de onomwonden noodzaak om een einde te maken aan het bestaan van de enige Joodse Staat ter wereld. Daartegenover staan tweeëntwintig Arabische staten, die allemaal een confessioneel karakter hebben.

Dit opiniestuk is geen incident. Het maakt deel uit van een lijn. Auschwitz had het antisemitisme in slaap gesust. Het wachtte op een aanvaardbare morele taal om opnieuw te kunnen spreken. Om Israël zijn legitimiteit te ontnemen, was een *meesterbetekenaar* nodig (Lacan), een definitief vonnis. Die werd gevonden: ‘kolonialistisch’. Het woord dient niet langer om feiten te analyseren, maar om een excommunicatie uit te spreken. Het heeft een bijna theologische lading gekregen en duidt een absoluut kwaad aan, net zoals het woord ‘*genocide*’, dat eveneens, en volkomen ten onrechte, aan Israël wordt gekoppeld¹.

De bewering dat Israël is ontstaan uit een koloniale onderneming houdt bij nader onderzoek moeilijk stand. Kolonisatie veronderstelt een moederland (België), een vreemde aanwezigheid op het grondgebied

(de Belgen in Congo) en de wil om de inheemse bevolking uit te buiten (Leopold II). De Joden zijn inheems in dit land, dat, voor alle duidelijkheid, zowel Israël als Palestina is. Vergeet onze columnist soms dat de meerderheid van de Israëlische bevolking niet *'wit'* is, maar afkomstig is uit de Arabische wereld? Wat het kolonialisme betreft, moet bovendien worden herinnerd aan het feit dat de mandaatmacht, Groot-Brittannië, het zionistische project heeft bestreden. Het *Witboek* van 1939 verbood alle Joodse immigratie, precies op het moment dat de nazi-onderneming steeds duidelijker vorm aannam. De zeeblokkade bleef van kracht tot... 1948. Het Jordaanse leger dat de jonge Joodse Staat bij het aanbreken van de dag op 15 mei 1948 binnenviel, stond onder bevel van Britse officieren. Hetzelfde gold voor het monarchale Egypte.

De zionistische beweging was zowel een nationale beweging als een vluchtelingenbeweging, die overwegend progressief was ingesteld, zoals blijkt uit de kibboetsen. Over de manier waarop de Staat tot stand kwam, kan men discussiëren. Over de gevolgen voor de Palestijnen moet men dat zelfs doen: de vrijwillige uittochten en de verdrijvingen, de verwoeste dorpen – het staat allemaal vast. Wij ontkennen dat niet. Maar wie van 1948 een eenvoudig hoofdstuk uit de geschiedenis van de Europese rijken maakt, moet negeren dat de Europese Joden niemands kolonisten waren en dat zowel de Europese Joden als de Joden uit de Arabische wereld daar niet als veroveraars aankwamen, maar als ontheemden in ballingschap, zonder wapens. De beschuldiging mist dus iedere grondslag, maar vervult wel haar functie. Zodra Israël tot koloniale en genocidale Staat is verklaard, wordt elke discussie overbodig en wordt de verdwijning van die Staat een morele eis.

Een toevluchtsoord zonder legitimiteit?

We moeten onze denker van de dag en zijn redacteurs er dan ook aan herinneren waar die 'schurkenstaat' vandaan komt. Hij is niet ontsproten aan de verbeelding van Herzl, maar aan de aspiraties van een volk met een geschiedenis van drieduizend jaar, dat door de verschrikkingen van de twintigste eeuw meer dan ooit is getekend (Camus). Het hoeft nauwelijks te worden herinnerd: de Shoah heeft twee derde van de Europese Joden weggevaagd. Van Gent tot Riga joegen Europeanen hun Joodse burens op. Daarna volgde het antisemitisme van de Sovjetstaat. Ten slotte hebben de Arabische nationalisme de Arabische wereld ontdaan van meer dan 99 procent van haar Joodse gemeenschappen, die daar al sinds de Oudheid aanwezig waren, dus lang vóór de Arabisch-islamitische verovering. De overlevenden van Warschau, maar ook die van Antwerpen, de verdrevenen uit Bagdad en Caïro, de *refuzniks* uit Moskou en de ballingen uit Marokko hadden geen andere keuze dan zich te vestigen in het land van hun voorouders, toen dat land eindelijk voor hen openstond.

De Joden zijn inheems. Jesjoea, die men in het Westen Jezus noemt, was een kind van Judea. Moeten we dat in herinnering brengen bij een krant die zich lange tijd onder zijn teken heeft geplaatst: AVV/VVK, *Alles voor Vlaanderen / Vlaanderen voor Christus?*

De Standaard, 1948

Mag hier worden herinnerd aan het feit dat het antizionistische deuntje *De Standaard* niet vreemd is? In 1948 stond het dagblad, dat nog altijd de leuze AVV-VVK voerde, wantrouwig tegenover de terugkeer van de Joden. Waren de Joden immers niet tot eeuwige omzwervingen veroordeeld omdat ze Christus hadden gekruisigd? En waren die zogenaamde zionistische Joden bovendien geen atheïsten en marxistisch gezinden, die veel te dicht bij de Sovjets stonden? *De Standaard* verwierp dan ook het verdelingsplan. De krant betreurde dat zoveel delegaties bij de Verenigde Naties zich er op het laatste moment, onder Amerikaanse druk, achter hadden geschaard. Op 4 mei 1948, nog vóór de Arabische legers Palestina binnentrokken, wees de katholieke krant zonder enige grond de agressor aan: 'De Joden hebben het initiatief tot de terreur genomen'. Vervolgens rechtvaardigde ze de nakende invasie: 'Moeten de Arabieren zonder iets te zeggen toelaten dat hun bloed- en cultuurverwanten van hun land worden beroofd?' En op 19 september 1948, drie jaar na de bevrijding van de kampen, schreef de krant: '*De Joden, die overal ter wereld veel sympathie hadden verworven als slachtoffers van Hitlers waanzinnige geweldspolitiek, bleken al snel goede leerlingen van Hitler te zijn*'.² In november 1948, enkele dagen vóór de Verenigde Naties het Genocideverdrag goedkeurden, gebruikte het dagblad al het woord 'genocide' en verdraaide het de betekenis ervan: de terugkeer van de Arabische vluchtelingen weigeren 'zou genocide zijn'. Alles is aanwezig. De nazificering van Israël en de beschuldiging van genocide dateren van 1948, het jaar waarin zowel de Staat als het begrip in de context van de Verenigde Naties ontstond.

Oude motieven, een nieuwe grammatica: zich vrijpleiten van Auschwitz

Zoals we zien, zijn de oude motieven vandaag niet verdwenen. Ze zijn eenvoudigweg vertaald. Wat gisteren werd uitgedrukt in de taal van de theologie, van de '*sociale kwestie*' of van het ras, wordt vandaag verwoord in de taal van het antiracisme.

Hoe valt die obsessie te begrijpen? Al in de jaren vijftig gaven Adorno en Peter Schönbach dit verschijnsel een naam: *secundair antisemitisme*. Het is een antisemitisme dat niet ondanks Auschwitz bestaat, maar juist vanwege Auschwitz. De slachtoffers van gisteren voorstellen als de nazi's van vandaag: zo wordt de schuld van de Shoah op een goedkope manier vereffend.

Dat deze redenering in Vlaanderen gedijt, is geen toeval. In de Antwerpse metropool werd bijna 67 procent van de Joden vermoord, tegenover 35 procent van de Brusselse Joden en 26 procent van de Joden in Frankrijk. Collaboratie heeft haar gevolgen. Bij de schuld van de Shoah komt ook een koloniale schuld. Sinds de jaren negentig stelt de theorie van het '*kolonialisme van vestiging*' (*settler colonialism*) Israël niet langer voor als het toevluchtsoord van een vervolgd volk, maar als de jongste incarnatie van het westerse kolonialisme. Een farce. De Jood is niet langer de overlevende, maar wordt de witte onderdrukker. Hij is niet langer de paria van Europa, maar zou er de imperiale voorhoede van zijn in het Nabije Oosten.

De symbolische betekenis van deze beschuldiging is overduidelijk: Europa schuift zijn eigen koloniale schuld door naar Israël. Onder het voorwendsel van solidariteit met de Palestijnen spreekt Europa minder over Palestina dan over zichzelf: over zijn misdaden, zijn verdringen en zijn historische schulden.

Een laatste woord

De Joden leven al sinds het Romeinse Rijk in Europa. De «gedachte» van de dag van *De Standaard* geeft opnieuw gelijk aan al wie altijd heeft gedacht dat Joden zich in Europa nooit werkelijk thuis zouden kunnen voelen. Elke gedachte van dit slag duwt hen een stukje verder naar de uitgang. De publicatie van zo'n onbeschrijflijke tekst is niet wat men van een grote democratische krant mag verwachten. In dit verband dringt zich nog een laatste opmerking op. Raf Njotea, de columnist van de dag, is afgestudeerd in letterkunde en vertaling en houdt zich voornamelijk bezig met het schrijven van scenario's voor televisiesoapseries, zoals *Familie*. En kijk: daar wordt hij door de gezaghebbende Vlaamse krant tot erkend specialist in de geschiedenis van het Joodse volk verheven.

De paradox is bovenal wreed. Gisteren waren het de antisemieten die de noodzaak van een Joodse Staat aantoonde. Vandaag zijn het de radicale antizionisten die haar bevestigen, elke dag meer.

Lijst van ondertekenaars van de open brief van Institut Jonathas, in reactie op “De gedachte van de dag”, een opinieartikel van Raf Njotea, vast columnist bij De Standaard (8 oktober 2026).

1. Prof. Dr. Kotek, Joël, oprichtend lid en voorzitter van Institut Jonathas
2. Viviane Teitelbaum, senatrice, oprichtend lid en secretaris-generaal van Institut Jonathas
3. Karsten De Clerck (in eigen naam)
4. Jean-Pierre & Luc Dardenne, filmmakers
5. Prof. dr. Vivian Liska, Gewezen directeur van het Instituut voor Joodse Studies (U.A.)
6. Prof. dr. Jacques Brotchi, Erevoorzitter van de Senaat
7. Prof. dr. Yves Louis, voorzitter van de groep *Herinnering*
8. Dr. Laurence Schram, historica bij Kazerne Dossin
9. Prof. dr. Alexandre Thys
10. Prof. dr. Philippe Golstein
11. Prof. dr. Maurice Sosnowski, gewezen voorzitter van het CCOJB (Coördinatiecomité van de Joodse Organisaties van België)
12. Natalie David-Weill, schrijfster
13. Prof. dr. Serge Goldman
14. Doubi Ajami, oprichtend lid van Institut Jonathas
15. Maître Marina Blitz, oprichtend lid van Institut Jonathas
16. Mohamed Sifaoui, onderzoeksjournalist
17. Piet Swimberghe, journalist

18. Prof. dr. Mikael Petitjean
19. Prof. dr. Benoit Frydman
20. Prof. dr. Aaron Kachuk
21. Benjamin Beeckmans, Voorzitter van het Centre Communautaire Laïc Juif (CCLJ, Vrijzinnig Joods Gemeenschapscentrum)
22. Marc Brichaux, ex-Vrijgestelde FGTB
23. Sidney Berneman, gewezen assistent aan de rechtsfaculteit van de VUB
24. Prof. dr. Thierry Kellner
25. Prof. dr. Eric Muraille
26. Prof. dr. Daniel Rodenstein
27. Prof. dr. Stefan Goltzberg
28. Alain Steinberg, gewezen universiteitsassistent
29. Nicolas Zomersztajn, hoofdredacteur *Regards*
30. Prof. dr. Léon Brenig
31. Prof. dr. Guy Haarscher
32. Prof. dr. Christophe Sente
33. Prof. dr. Stéphane Louryan
34. Dr. Alexandre Mitchell
35. Prof. dr. Avni Freddy, voorzitter van AAEJBS
36. Geneviève Bernaerts, psychoanalytica
37. Sylvie Lausberg, historica
38. Dr. Marc Borenstein, advocaat
39. Prof. dr. Benoît Bourguine
40. Dr. Eddie Cohen
41. Maître Décio Eizirik
42. Dr. Robert Elbaum
43. Dr. Bernard Frumer, vertaler
44. Noémi Garel, klinisch psycholoog
45. Dr. Sylvain Golstein
46. Dr. Sophie Golstein
47. Prof. dr. Hubert Gregoir
48. Prof. dr. Alain Hendlisz
49. Daniel Horowitz, essayist
50. Myriam Israël, klinisch psycholoog
51. Maître Grégoire Jakhian, advocaat
52. Daniel Kotek, filmmaker
53. Ruth & Michel Laub, leerkracht
54. Corinne Bonhomme, bedrijfsleidster
55. Dr. Joëlle Margaux
56. Maître Odile Margaux, advocaat
57. Philippe Mauchard, docent
58. Prof. dr. Elie Motulsky
59. Maître François Motulsky, advocaat

60. Prof. dr. Olivier Michel
61. Didier Pasamonik, écrivain
62. Prof. dr. Alexandre Peltier,
63. Prof. dr. Serge Rozenberg
64. Prof. dr. Claude Schulman,
65. Dr Michaël Schapira
66. Prof. dr. Jean-Paul Sculier
67. Dr. Christophe Sente
68. Alain Steinberg
69. Prof. dr. Jean-Luc Vandenbossche
70. Vo Minh, promovendus
71. Sam Touzani, acteur-schrijver
72. Georges Hirsch, architect
73. Michel Wajs, cultureel ondernemer